

V T I P Y

- Ach, prečo som len nežil v stredoveku.
- Prečo? Myslíš, že tam bolo lepšie?
- To nie! Ale nebolo toľko látky v dejepise!

Na hodine sa profesorka pýta:
 Čo je svetelný rok?
 Andrej skúša odpoveď: Účet za elektrinu
 za dvanásť mesiacov?

Prečo kradneš jabkú? Budem sa sťažovať
 tvojmu otcovi!
 Chlapec odpovie smelým hlasom: To nemusíte
 ísť ďaleko. Kradne na vedľajšej jabloni.

Chlapec kričí na matku: Ja nechcem ísť do
 Ameriky!
 Matka mu odpovedá: Čuš a plávej ďalej!

Tomáš Gonsorčík

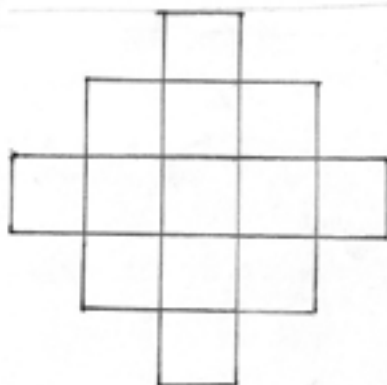

HLAVOLAMY

Čísla sú zoradené podľa určitého logického systému. Ak ho odhalíte, nebude pre Vás problém dosadiť číslo miesto otáznika.

8	25	95	430	?
---	----	----	-----	---

Pokúste sa nakresliť tento obrázok jedným ťahom.

Presuňte jednu zápalku tak, aby bola rovnica správna.

$$VII + VIII = XX$$

$$IX - V = III$$

$$XX + V = XX$$

Vypočítajte:

$$ABC : DE = FA$$

$$- \quad \times \quad +$$

$$FCG - G = FCH$$

$$ICI + DEF = FEA$$

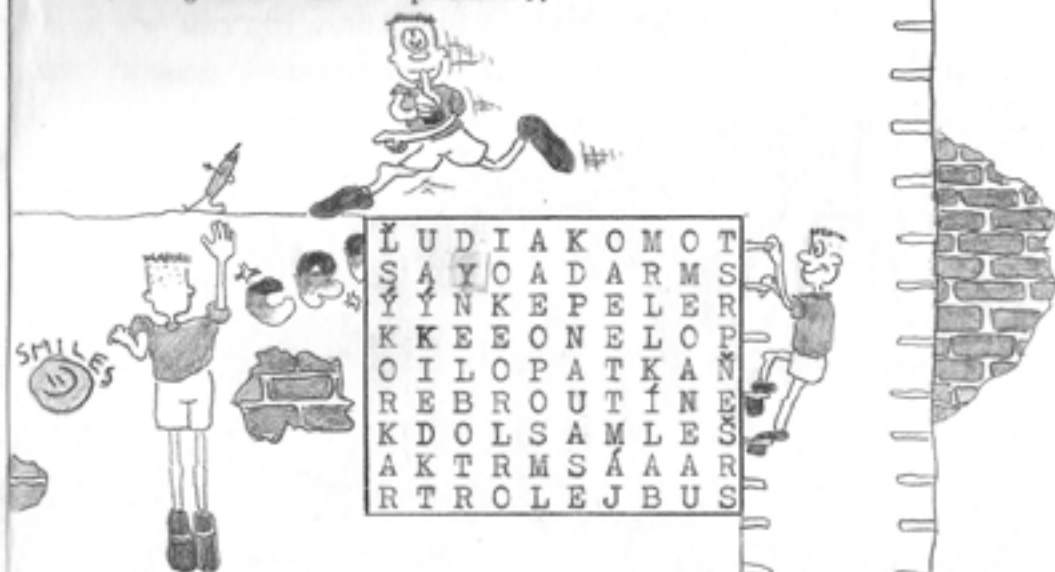
8	3	3	3
5	1	7	7
4	13	2	1
3	6	5	9

Vymeňte medzi sebou dve čísla tak, aby vodorovne aj zvisle bol súčet rovnaký

SEMSMEROVKA

Na jar je to tučné - v zime chudé. Čo je to?

/ Tajnička má 8 písmen. /

Ľ	U	D	I	A	K	O	M	O	T
S	A	Y	O	A	D	A	R	M	S
M	Y	N	K	E	P	E	L	E	R
K	K	E	E	O	N	E	L	O	P
O	I	L	O	P	A	T	K	A	N
R	E	B	R	O	U	T	I	N	E
K	D	O	L	S	A	M	L	E	S
A	K	T	R	M	S	Á	A	A	R
R	T	R	O	L	E	J	B	U	S

LOPATKA, SMRAD, RIEKA, PUMA, MASLO, BALÍK, TROLEJBUS, ATLAS, SMRTKA, PRST, ĽUDIA, OMO, REBRO, PERO, SÝKORKA, ŠELMA, SRŠEŇ, OKNO, POLENO, DYNE, PEKNÝ, NERO.

Mató Zahatňanský

S Ú Ě A Ž

Vedeli by ste rozlúštiť túto šifru? :
Keď sa vám to podarí, dostanete známe pozre-
kedlo. Pre celkové a správne pozrekedlo
doplňte dĺžne, čiarky a mäkčene.

ABKUSB ABKUSB MFO OJF EOFT WSBWJ LBAEZ MFOJWFD

Boris Oniščenko

KUPŮV K ŠIFRE

MEMO: .....
ODPOVEĎ: .....

KUPŮV K PRVÉMU ŠIFRŮV Z PRÍLOHY

MEMO: .....
ODPOVEĎ: .....

ŠIFRŮV K DRUHÉMU ŠIFRŮV Z PRÍLOHY

MEMO: .....
ODPOVEĎ: .....

ĽUDSKÉ TELO

Prvá pomoc!

Keď ste niekde v prírode, určite sa niekedy
stane, že sa vám niečo príhodi a potrebujete
pomoc, alebo ju potrebuje niekto iný. My vám
preto ponúkame pomoc aspoň v tých najbežnejších
situáciách.

Pluzgiere: nikdy ich neprepichuj ani nestrhávej
a ak prasknú sami od seba, vyčisti ich vodou,
potom vydezinfikuj a prelep leukoplastom.
Poranenie ľahké: ranu vydezinfikuj obvišľ mulom
a prelep leukoplastom. Vymeň obvaz, keď premoká.
Poranenie hlboké: trebe vyhľadať lekára, aby
ranu zašil, ak je to nevyhnutné. Medzitým ošetri
Spofaplastom.

Keď horie šety: Nebežať, ale váľať sa po zemi.
Prikryvkou uhas oheň ak je popálená aj koža.
Uhryznutie psom: zastav krvácanie a ranu vyde-
zinfikuj. Neber to na ľahkú váhu! Snaž sa zistiť
komu pes patrí. Lekárovi musíš opísať správenie
zvierata. /Pes mohol mať besnotu/

Boris Oniščenko

DNES- NÁMORNÁ VLAJKOVÁ ABECEDA

A	B	C	D	E	F	G
H	I	J	K	L	M	N
O	P	Q	R	S	T	U
V	W	X	Y	Z		

VYSVETLÍVKY :

B=BIELA
 Ž=ŽLTÁ
 M=MODRÁ
 Č=ČERVENÁ
 ČI=ČIERNA

BORIS ONIŠČENKO

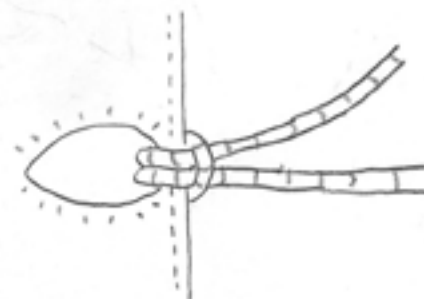
BORIS ONIŠČENKO

K Ú T I K P R E K Ú Z E L N Í K O V

Čerodejný únik.

Potrebuje: slabšiu šnúru dlhú asi 6 m.
 Kúzelník uvieže povraz do gombíkovej dierky svojho kabátu, diváci držia obe konce povrazu a kúzelník kabát zo slučky oslobodí

Kúzelník preloží šnúru na polovicu, prevlečie ju v mieste prehnutia gombíkovou dierkou a skrz touto slučkou, potom pretiahne oboma koncami tak, ako je znázornené na obrázku. Konce povrazu prestrčí kľúčovou dierkou dverí do vedľajšej miestnosti, kde diváci konce povrazu podržia. Kúzelník zostane sám v miestnosti. Roztiahne slučku v mieste preloženia povrazu, slučku prevlečie cez hlavu, cez celé telo i cez nohy - prestúpi slučku v mieste prehnutia povrazu - a nakoniec vytiahne povraz z gombíkovej dierky, kabát je voľný. Opačným postupom môže na povraz naviazať iné predmety - kruh, kufor a pod.

SLOBODA ZVIERAT

Nenásilie vedie k najvyššej etike,
ktorá je cieľom evolúcie. Pokiaľ
neprestávame ubližovať všetkým ži-
vým tvorom, sme stále divosi.

T.A.Edison

Podme sa učiť k súcitu :

- Kožuch je bolesť - tisíce súcitiacich ľudí
na celom svete sa zrieka obliekania kožušín
po tom, ako sa dozvedeli pravdu o získavaní
kožušiny.

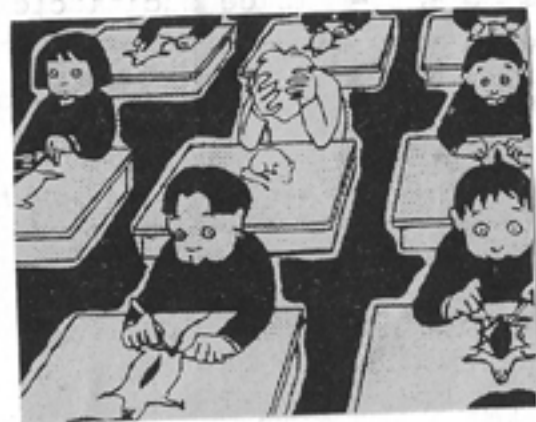
Na ušitie jedného kožucha je potrebné zabiť:

- 9 bobrov
- 18 červených líšok
- 14 vydier
- 4 vlky
- 130 činčíl
- 100 veveričiek
- 65 noriek
- 30 zajacov
- 27 tchorov

- Utrpenie zvierat kôli kozmetike - kôli na-
šej starostlivosti o telo a krásu sú denne u-
mučené tisíce bezmocných zvierat:

Trpia a zomierajú kôli testovaniu telových
krémov, m ydiel, šampónov, púdrov, parfémov,
rúžov a mnoho ďalších.

-Hodiny krutosti- v školských laviciach sa
každoročne používa množstvo zvierat pre osvo-
jenie si vedomostí. Na Slovensku sú to stov-
ky žiab, myši, dáždoviek, vtákov, ktoré sú zabi-
té a používané na pitvy.

Sloboda zvierat je združenie pre ochranu
zvierat s celoslovenskou pôsobnosťou,

Aj Ty sa staň ochrancom bezbranných zvie-
rat, prihlás sa na adrese - napíš !

SLOBODA ZVIERAT
poste restante
040 01 Košice 1

OSEMŠEROVKA :

8	25	95	430	2090
---	----	----	-----	------

Kalendár

$$XII + VIII = XX$$

$$IX - V = IV$$

$$XX + I = XXI$$

$$752 : 16 = 47$$

$$- \quad \cdot \quad +$$

$$429 - 9 = 420$$

$$323 + 144 = 467$$

8	3	6	3
5	1	7	7
4	1	2	1
3	3	5	9

Riešenia súťaží s minulého čísla :

Pán učiteľ vyučuje telesnú výchovu.

Atrament sa povie inko.

VÝHERCOVIA:

Peter Toldi

Laco Sedlák

Blahoželám!

ADRESY

Táto strana Ti ponúkne adresy známych športových klubov, televíznych staníc, hudobných skupín, s ktorými môžeme korešpondovať

- dnes autá -

Drakster

National Drakster, PO BOX
5555, Glendora, CA 91740

U.S.A.

- spevák -

Sting - Poly - dor GmbH
Glockengiesserwall 3,
2000 Hamburg 1
Deutschland

Dnes s pani učiteľkou prírodopisu a geografie.

1. Keby ste neboli učiteľkou, čím by ste chceli byť? "Neuvažovala som nad tým. Mne sa splnila moja túžba - učiť žiakov. A aj keď je to veľmi náročné povolanie, nevymenila by som ho za iné!"
2. Čo rada robíte vo voľnom čase? - "V lete sa venujem skalničkám a muškátom, rada chodím do prírody. V zime - čítam, robím ručné práce, a keď je sneh bežkám!"
3. Čítate rada knihy, ak áno aké? - "Každú voľnú chvíľu využijem na čítanie dobrej knihy - rôzne cestopisy, dobrodružné knihy a občas aj detektívky!"
4. Aký druh filmu máte najradšej? - "Vesely so šťastným koncom. Neobľubujem horory a násilie!"
5. Prečo učíte geografiu a prírodopis a nie niečo iné? - "Mám k nim úprimný vzťah. Geografia so živočíchmi a rastlinami veľmi úzko súvisí - vybrala som si ich!"
6. Zapájate sa do spolku ochrany zvierat? - "Nie som v spolku, ale im fandiť!"
7. Aké zvieratá máte najradšej? - "Každé zvieratko je niečím zaujímavé, či už farbou, tvarom, alebo spôsobom života. Z domácich mám rada psov pre ich prítulnosť."
8. Čím ste chceli byť keď ste boli malá? "Čo si pamätám, od školských rokov som túžila byť učiteľkou."
9. Chodíte často do kín? - "Nie."
10. Máte radi prírodu? - "Veľmi a veľmi často do prírody chodím. Rada zbieram huby a pozorujem prírodu nielen v lete, ale i v zime."

Ďakujeme pani učiteľke za rozhovor.

Peter Pčola

Nemluvňatá dohovorili a teraz rozprávajú psi!
Je to veľmi dobré pokračovanie komédií s Rúbostnou zápletkou. V tejto komédii môžete zažiť plač, smiech, dobrodružstvo, zlosť a všeličo iné...
V hlavných úlohách John Travolta a Kiersty Allen a psi. Tento film sa začína všedným životom v obyčajnej rodine. V obyčajnej, ale... až kým sa na scéne neobjaví pes! Potom sa to vyvíja skoro celkom normálne, až Johna neokleme jedna Kierstinasokiňa.

Julián Bosák

Pre milovníkov psov:

Nedávanie a krik sú nevhodné výchovné prostriedky. Obidvoje pôsobí na psa ako na nás továrnska siréna zo vzdialenosti jedného metra, pretože pes počuje 16 ráz lepšie ako my. Oboje je výrazom zlosti a zlej nálady a pôsobí na výchovu veľmi zle.

Huckať psa na človeka je trestné. Už rozkaz "chyt ho!" môže byť trestný bez ohľadu na to, či pes poslúchne alebo nie. Len pri obrane, teda keď nás niekto napadne a nemôžeme sa ináč ubrániť útoku, môžeme poštvať nášho psa na toho, kto nás napadne.

Nešim rukám musí pes úplne dôverovať. Musí vedieť, že mu vždy prinesú len lásku, nehu a prípadne aj pomoc. Biť psa rukou, ťahať ho za uši alebo za obojok je hrubá chyba vo výchove. Ďalej je nesprávne dvíhať psa za kožu, pretože ho to bolí a môže sa stať bojzlivým. Psa dvíhame vždy obidvoma rukami.

- 3 najvyššie teploty vo vesmíre :
300 mil. °C : stred termonukleárnej bomby.
260 mil. °C : kontrolované spojenie atómových jadier v laboratóriu.
15-16 mil. °C : stred slnka.
- Aká je najvyššia rýchlosť na kolieskových korčuliach? Držiteľ rýchlostného rekordu na kolieskových korčuliach sa nechal ťahať pretekárskym autom po uzavretom úseku autostrády. Dosiahol rýchlosť 219 km/hod.
- Najčastejšie a najzriedkavejšie videné kométy:
Delsvanová kométa, ktorá sa zjevila v roku 1914 sa vraj vráti do blízkosti Slnka až o 24 mil. rokov. Jej protikladom je Ensekho kométa, ktorá sa vracia každých 40 mesiacov.

Dennis Nedry sedel pred chabrou drevenou vidieckou krčmou. Pred sebou mal plný tanier a hlavou sa napchával. Bol to statný pupkáč, ktorého tvár sa jednoducho usmievala, ale v jeho úsmeve bolo niečo zlovestné a vypočítavé. V tom pri ňom zastal taxík, z ktorého vyšiel Dodgson a postrčil Nedrymu kufrik. Obaja pridobro vedeli, čo všetko je v hre. Nedry myslel iba na peniaze. Dodgsonova spoločnosť chce získať zárodky dinosaurov. Nedry im mohol pomôcť, lebo bol autorom Hammondovho bezpečnostného systému. Dohodli sa, že zajtra Nedry ukradne 15 druhov zárodkov rôznych dinosaurov, ukryje ich v tajnom dne plechovky s holiacim krémom, vypne prúd na 18 minút a ujde za pomoci Dodgsonovho človeka z ostrova.

Ellie s Alenom už sedeli v helikoptére, ktorá ich spolu s Hammondom, právnikom Donaldom a doktorom - matematikom Ianom Malcolmom mala dopraviť na Hammondov ostrov. Tá rezervácia nikdy nemôže fungovať" povedal Malcolm Hammondovi, "skoro dokazuje aj matematická teória, ktorú voláme teória chaosu. Správanie všetkých zložitých sústav je v podstate nepredvídateľné." Alan a Ellie mu nerozumeli, tak mlčeli. Hammond sa ozval: "Už len niekoľko minút a mali by sme vidieť Isla Nubler. Nie je to pravý ostrov, evidentný je jeho vulkanický pôvod, Isla Nubler je večne zahalená hmlou. Ostrov je 13 km dlhý a 5 km široký na najširšom mieste. Plochu má 61 km²! O niekoľko minút ostrov skoby náhle vyrástol z mora. Na severnej strane sa chystali pristáť. Vrtuľník sa zhupol a začal prudko klesať. Konáre borovic boli nebezpečne blízko. Po tekmer kolmom s ňou sa do neohľadnej priepasti rútil vodopád. Bol to zázračný, omračujúci, rozprávkový pohľad. Pilot sa plne sústredil na riadenie. Grant sa nahol a pozrel sa dolu. Uvidel heliport z plexiskla, na ktorom žiaril oranžovo fluoreskujúci obrovský kríž. Dosadli s tvrdým nárezom. Hluk slabol, až sa rozľahlo ticho. Doktor Grant si s úľavou vydýchol a rozviazal si uzol na záchrebnom páse. Hammond otvoril dvierka a obrátil sa na nich so širokým gestom: "Vitajte v Jurskom perku!" /Pokračovanie/

Najťažší jašter

Veran komodský je najväčší a najťažší jašter, meria 3 metre, váži takmer 135 kg a pripomína draka. Žije na indonézskom ostrove Komodo, kde príležitostne loví jeleňa, alebo svinu.

Rýchle jaštery

Americké jaštery teju žijú na rozličných miestach - od endských horských masívov až po pobrežie. Pri krátkych behoch utekajú rýchlosťou až 30 km/hod.

Malý, ale hlučný

Gekónik trpasličí meria len 2,5 cm. Niektoré drobné gekony vydávajú hlasné spevové zvuky, ktoré počuť 10 km ďaleko a ktorými vabia druhov.

VIEŠ, ŽE... ?

Najstaršie známe písené číslice majú okolo 5000 rokov a našli sa v starobylom Sumere (dnes Irak). Sumeri ich vyryli do vlhkých hlinených tabuliek, ktoré po vyschnutí stvrdli.

Vieš, že Rímania nazývali hodiny pred poludním ante meridiem a hodiny po poludní post meridiem. Z toho vznikli skratky a.m. a p.m., s ktorými sa stretávame na digitálnych hodinách.

Vieš, že jedna hrianka natretá maslom obsahuje asi 315 kJ energie. 1000 joulov = 1 kilojoule. Toto množstvo energie umožňuje:

- bežať 6 minút, jazdiť 10 minút na bicykli,
- rázne kráčať 15 minút
- spať 1 1/2 hodiny alebo poháňať auto 7 sekúnd pri rýchlosti 80 km/h
- rozsvietiť 60 W žiarovku na 1 1/2

Vieš, že Dážďovníky prvé dva až tri roky strávia vo vzduchu. Jedľa i pijú počas letu. V noci odpoívajú na termických prúdech vysoko nad zemou. Na zem zostúpia, až keď majú mať mláďatá.

11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

SI ODVÁŽNY ?

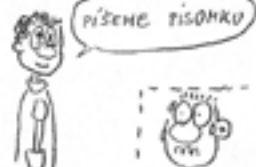
1. Napadne ťa tlupa zlodějov. Ako zareaguješ ?

- a) Pustiš sa do nich palicou, ktorú máš po rúke.
- b) Urobíš s nimi dohodu.
- c) Zbabele začneš kričať o pomoc.

2. Na hodine matematiky nečakane píšete písomku. Čo si pomyslíš ?

- a) Génus nepozná strach.
- b) Spofahne sa na suseda.
- c) Vyhovoríš sa, že si chorý.

3. Vidiš, že starú ženu okráda zloděj. Čo spravíš ?

- a) Čo ma je po nej veď to nie sú moje peniaze.
- b) Pomôžem mu pri tom.
- c) Zachrániš babku od lupiča.

4. Útočí na teba besný pes.

- a) Potplatím ho klobásou.
- b) Rázne ho odženiez.
- c) Privolám chítača psov.

5. Zistíš, že doma máte na obed jedlo, ktoré nemá rád.

- Čo vymyslíš ?
- a) Ideš sa najesť do reštaurácie.
- b) Podrobíš sa boju s jedlom.
- c) Začneš držať hladovku.

0-40

Si veľmi bojzlivý. Musíš na seba veľmi pracovať.

41-20

Si normálny. Nemusíš si nič vpočítať.

21-30

Tvoja odvaha je neuveriteľná. Ak radšej buď bojzlivejší, lebo nie vždy sa odvaha vypláca.

K V Í Z

1. Na koľkých km² sa rozkladá štát Alabama / U S A / ?

a/ 295 134 km²

b/ 133 652 km²

c/ 12 973 km²

2. Akú dĺžku má tenisová sieť ?

a/ 12 m 80 cm

b/ 12 m

c/ 10 m cm

3. Akú dĺžku má rieka Chuang - Che / Žltá rieka / ?

a/ 5 464 km

b/ 6 285 km

c/ 3 280 km

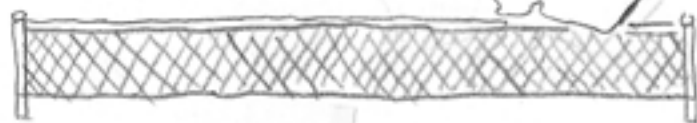
4. V ktorom roku sa narodil Pavol Országh

- Hviezdoslav ?

a/ 1864

b/ 1901

c/ 1849

Malo zahŕňanský

MÓDA, MODELKY, MÓDNI NÁVRHÁRI

Hilí čitatelia!

Ako už isto viete (možno že aj neviete), naša planéta je posiatá mnohými peknými dievčatami (ospravedlňujem sa chlapcom). Niektoré z nich sa dostanú na titulnú stranu módného časopisu, iné len sedia doma a obdivujú tie prvé. Ponúkame Vám mená tých naj z predu, ale aj zo zadu:

MANEKÍNKA '84

1. CLAUDIA SHIFFER
2. LINDA EVANGELISTA
3. NAOMI CAMMBELL
4. STEPHANIE SEYMOUR
5. HELENA CHRISTIANSEN
6. CARMEN

Ďak už hovoríme o tej zemi posiatej krásnymi dievčatami, možno si pomyslite: "No dobre, ale kde sú?". Na to, aby ste ich našli, sa vám stačí dobre poobzerať okolo seba.

No vidíte. Veď aj tá spolužiačka, na ktorú sa práve pozeráte, by sa mohla stať modelkou. Že neveríte? No dobre, dobre, možno práve tá nie, ale hocijaká iná by to určite dokázala. Naša malá agentúra sa zameriava hlavne na takéto prípady. Teraz vám predstavím dievčatá našej agentúry, ktoré sa možno stanú profesionálnymi modelkami:

1. LUCIA JAROŠOVÁ
2. ZUZANA SOPKOVÁ
3. SOŇA SKALIČANOVÁ
4. DANIELA KUBEJOVÁ
5. VIERA MIKULOVÁ
6. ZUZANA LAZÚROVÁ

Zástupkyne agentúry: DANICA SLAVKOVSKÁ
ANDREA BOBÁKOVÁ

POZN.: Agentúra je nová a preto ešte nemá meno. Ak o nejakom vieš, príď ho povedať do redakcie časopisu SCHOOL EXPRES!!!
Ďakujeme

V dejepise sme sa učili o vojnách, cisároch vzburách atď. Ale my vám teraz priblížime niečo o obyčajných ľuďoch o ich záujmoch, bývaní a športoch.

V tomto čísle vám priblížime ich bývanie.

Pod pojmom antická architektúra sa nám dnes najskôr vybevia honosné stĺporadie, monumentálne grécke chrámy či prepychové rímske paláce. Ako však žil prostý občan? Keby sa dnešný návštevník mohol pozrieť do storočných Atén, pravdepodobne by vôbec neveril, že je v meste múdrych Aténčanov. Ulice klasickej Atény boli krivolaké a úzke, okrem hlavných ciest vedúcich od brány zväčša nedosahovali šírku 2 metrov a navyše strešne zepáchali. Domy boli nevyhľadné, neusporiadané. Nepokoj, doma trávil väčšinu času iba ženy, malé deti a otroci. Gréci muži sa domov chodili viac - menej iba vyspať, skutočne naplno žili na verejných miestach. Až v období helenizmu /zhruba od 3. storočia pred Kristom/ sa architektúra aj vnútorné vybavenie podstatne zlepšili.

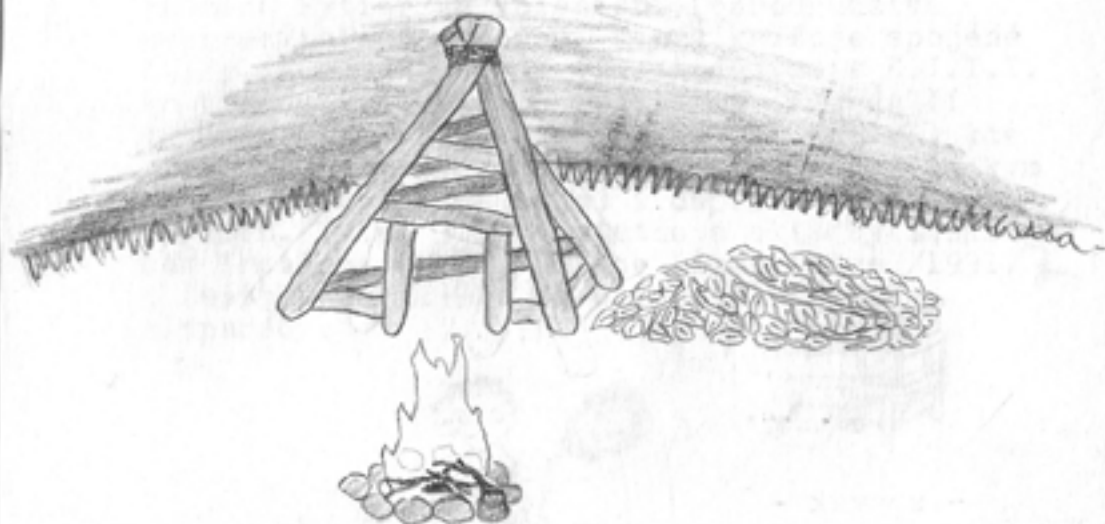
Julián Bosák

Určite by ste si radi postavili nejaký prístrešok, hoci len pre zábavu. Nájdite tri dvojmetrové tyče spojené do trojstožiaru. Po obvode upevni vodorovne asi 30 cm od seba priečky so zmeňujúcou sa veľkosťou. Urob vchod. Chyžu pokry konármi a listím.

Boris Oniščenko

P R E S T A V U J E M E V A N

Tento motopoký, hnebovlasý, 193 sa vysoký
 herec a spevák sa narodil 17. mája 1922
 v Baltimore v USA.

DAVID HASSELLHOFF

V siedmich rokoch sa vrel rozchobil, že bude
 hercom a od toho cieľa nepustil. Od roku
 1970 študoval herectvo najprv v Los Angeles.
 Po prvý raz sa objavil v televíznom seriáli
 "The young and the restless", ale ním v jeho
 kariére spôsobil až hlavná dielňa v "novodobej
 rozprávke" Knight Rider, čo vo voľnom preklade
 znamená Rytier za volantom. Dobrodružstvá
 neporaziteľného hrdinu, ktorý križuje spojené
 štáty za volantom inteligentného auta K.I.T.T.,
 ho vynesli na špičku popularity. A aj ďalší
 seriál a družstvá s aktormi Baywatch, kde
 vytvoril hlavnú dielňu, patrí k veľkým úspechom
 aktora. David má za sebou i úspešnú spevácku
 kariéru. Vydal 3 LP - piesne a skladby Looking
 for Freedom (1989), In the limo Dance (1991)
 a Casablanca (1992) sa miestami na čele
 hitparád.

V E Č E R A P R E R Y B Y

Mnohé vtáčatá majú žltú, alebo oranžovo
 sfarbené hrdlá. Pre rodičov sú to jedno-
 značné terče pre umiestnenie prinesenej
 potravy. Tento farebný signál je natoľko
 výrazný, že dospelé vtáky môže často
 pomýliť. Napríklad jeden samček kardinála
 červeného prilietal k okraju záhradného
 rybníčka, zapípal a čakal, kým sa nad
 hladinou nevynorili otvorené papuľky zlatých
 karesov.

